

ÅRS*melding*

Innhold

Innledning

Om Davvi álbmogiid guovddáš/ Senter for nordlige folk

Eiere

Styret i DÁG

Økonomi

Administrasjon og ansatte

Likestilling

Sykefravær

Drift og bygg

Formidling

Utstillinger

Konsserter

Teater / forestillinger

Kino og filmer

Foredrag

Reiseliv

Skole- og studentbesøk

Digital formidling

Annet

Sjøsamiske mattradisjoner

Samlingsforvaltning

Samarbeid

Møtested og samlingspunkt

Innledning

Davvi álbmogiid guovddáš – Senter for nordlige folk AS har i 2025 hatt bred og aktiv virksomhet, med hovedmål om å fremme sjøsamisk språk, kultur og tradisjon. Som sjøsamisk aktør med tilstedeværelse lokalt, nasjonalt og internasjonalt bidrar vi til å motvirke presset på samisk kultur. Dette er et viktig ledd i arbeidet med å styrke kulturforståelsen i samfunnet. I lys av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport ser vi at vår rolle i det videre forsoningsarbeidet er sentralt. Senteret ønsker også å delta i det videre utredningsarbeidet i forsoningsprosessen, gjennom UIT og Nord-Troms regionråds arbeid i prosjektet Nord-Troms 2035.

Vi har ferdigstilt vårt nye magasin i 2025, som er avgjørende for at vi skal kunne bevare og sikre våre gjenstander og arkiv på en trygg og forsvarlig måte.

Som nevnt tidligere har vi hatt høy aktivitet, og enkelte prosjekter har satt tydeligere preg enn andre. Et slikt prosjekt er arbeidet med duojar Håvard Larsen gjennom 40 år. Som resulterte i en fantastisk flott utstilling som har vært veldig godt besøkt i 2025.

Det sjøsamiske kjøkkenet utgjør en sentral del av vår kulturformidling. Å løfte fram sjøsamiske mattradisjoner handler ikke bare om å bevare vår kulturarv; det handler også om å videreføre språket gjennom matlaging. Et viktig tiltak i dette arbeidet er vårt årlige arrangement Etegildet, hvor vi serverer kortreist tradisjonsmat fra regionen. Sett i lys av de urolighetene som preger verden i dag, er dette også en viktig formidlingskanal i matberedskap.

Vi har merket økt interesse fra barnehager, skoler og institusjoner som ønsker å besøke senteret og lære mer om sjøsamisk identitet og kultur. Dette oppleves som svært positivt og bekrefter betydningen av vårt arbeid.

En utfordring ved senteret er at kontorlandskapet er sprengt; det er derfor et akutt behov for flere kontorplasser. Dette skaper utfordringer for leietakerne som ønsker å ekspandere, og vi trenger også flere kontorplasser internt. Dette må få høy prioritet for å utvikle senteret videre som den sjøsamiske arbeidsplassen det er.

Til slutt vil Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folk rette en stor takk til alle brukere, samarbeidspartnere og støttespillere for godt samarbeid i løpet av 2025.

Dearvvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Svein O. Leiros

Beaivválašjodiheaddji / Daglig leder

Om Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk

Davvi álbmogiid guovddáš/ Senter for nordlige er et sjøsamisk museum og aktivt samisk kulturhus med Sápmi og nordområdene som arbeidsområde. Senterets formål er å utvikle, ivareta og fremme samisk, urfolks- og nordlige folks kulturer, med særlig fokus på det sjøsamiske.

Davvi álbmogiid guovddáš/ Senter for nordlige folk (heretter omtalt som DÁG) har sitt utspring i Manndalen bygdehus, som ble til Ája samisk senter (Ája betyr kilde). I 2009 ble DÁG etablert som en videreføring av dette arbeidet.

Senteret rommer museum, kultursal, kjøkken, utstillinger og kontorlokaler. Av virksomheter ellers på senteret er Sametinget, Riddu Riđđu Festivála, Samisk språksenter/ Giellasiida, Samisk bibliotekjeneste og Nord- Troms museum. Kåfjord kommune har folkebibliotek, kulturskole og ungdomsklubb på senteret.

DÁG er en del av den samiske museumsstrukturen og dekker området fra Kvæningen til midtre Midt-Troms. Senteret drives med bl.a. driftstilskudd fra Sametinget, Kåfjord kommune og Troms fylkeskommune.

EIERE

DÁG er et aksjeselskap med følgende eiere og aksjefordeling:

Sametinget 30 %, Troms fylkeskommune 30 %, Kåfjord kommune 20 %, Riddu Riđđu Festivala AS 10 %, Private eiere 10 %

Økonomi

Årsresultatet for 2025 ble 256848.-

Selskapets egenkapital utgjør 19219829.-

Selskapets langsiktige gjeld er 1078673.-

Selskapet får grunntilskudd fra Sametinget over posten "tilskudd til samiske museum"

Selskapet får også tilskudd til samiske kulturhus fra Troms fylkeskommune.

Egeninntekter er knyttet til utleie av lokaler og utstyr, møte- og arrangementsvirksomhet.

DM Consult AS er engasjert som regnskapspartner. Enter Revisjon Hålogaland AS er selskapets revisor.

Styret vurderer at forutsetninger for fortsatt drift er til stede.

STYRET I DÅG

Torjer Olsen, styreleder (valgt for Troms fylkeskommune)

Camilla Brattland, nestleder (valgt for Samediggi)

Frode Henriksen/Sajje Solbakk (valgt for Riddu Riđđu Festivála)

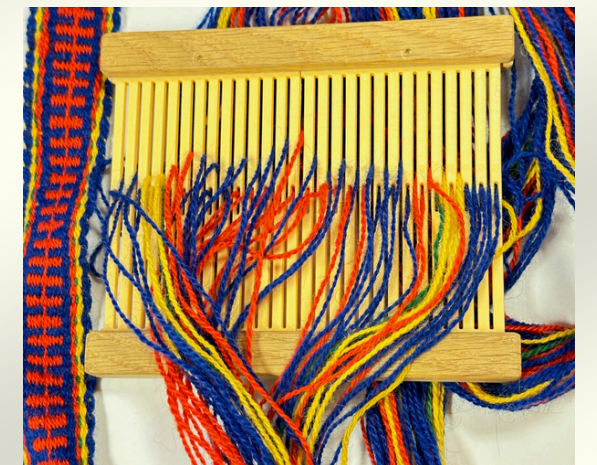
Odd Kr. Solberg (valgt for private eiere)

Karin Karlsen (valgt for Kåfjord kommune)

Varamedlemmer:

Jens Kristian Nilsen, Hege Liland, Olaug Rønssen, Sajje Solbakk og Anne Lise Fredlund.

Selskapet har i stor grad oppnådd de mål som var satt for 2025 og det økonomiske resultatet viser god styring av selskapet. Styret vurderer den økonomiske situasjonen og utviklinga i selskapet som tilfredsstillende.

Likestilling

Selskapet etterstreber en god kjønnsbalanse i hele organisasjonen.

Selskapets ansatte teller 5 kvinner og 3 menn.

Blant faste og varamedlemmer i selskapets styre er det 50 % kvinner og 50 % menn.

Sykefravær

Selskapet har lavt sykefravær.

Administrasjon og ansatte

Selskapets administrasjon er lokalisert til selskapets lokaler i Manddalen.

Selskapet har hatt sju faste ansatte fordelt på:

- Daglig leder 100 %
- Driftsleder 100 %
- Museumsleder 100 %
- Renholder 100 %
- Museumsarbeider / formidler 100 %
- Kjøkkensjef 100 %
- Formidler 50 %

Selskapet har brukt tilkallingshjelp i forbindelse med større arrangementer. Vi har hatt ungdom i sommerarbeid og utplasseringselev er fra Vgs og grunnskole.

Drift og bygg

DÅG besitter en bygningsmasse på 2500 m².

Lokalene benyttes som kontorareal, kjøkken, kafé, fast utstilling, senterbutikk, skiftende utstillinger, kultursal, bibliotek, møtelokaler og ungdomsklubb.

HMS arbeidet har omfattet revidering av HMS planen, vernerunder og brannøvelser.

Vi har ombygd kontorarealer, der tidligere lokaler for Sameradioen ble tre kontorer for senterets ansatte.

I 2025 renoverte vi toalettene og ombygde lager til vaskerom i lokalene til ungdomsklubben. Vi fortsetter renovering av klubblokaler i 2026.

Det er bygd et magasin til museumssamlingen, med tilrettelagt ventilasjonssystem for magasin og klubblokale.

Vår nye tørkesjå har hatt sitt første driftsår, og har fungert utmerket.

Vi har akutt mangel på kontorlokaler, og dette blir en høyprioritert oppgave å løse i 2026.

Formidling

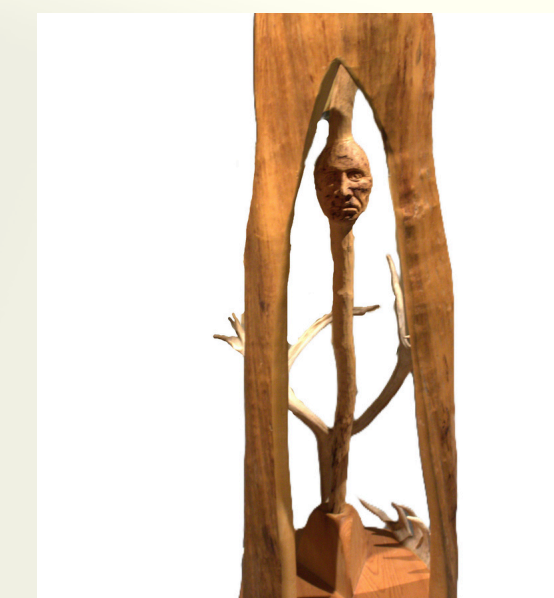
I formidlingen skal vi synliggjøre regional sjøsamisk kultur og historie spesielt, og nordlige folks kunst- og kulturuttrykk generelt gjennom utstillinger, digitale plattformer, konserter, forestillinger, foredrag, publikasjoner og andre formidlingsmetoder.

Fast utstilling

Vår faste utstilling *De čalbmi ii olat guhkibuidda/Så når ikke øyet lenger* fungerer godt og blir tatt satt stor pris på av publikum.

Midlertidige utstillinger

- *Maskebett og Nål*. Utstilling om fiskerihistorie i Nord- Troms, av Nord- Troms museum
- *I'm a Sami boy*. Kunstutstilling av Riddu Riđđu er et tverrfaglig prosjekt som utforsker samisk maskulinitet gjennom duodji (samisk håndverk), skeiv kunst, performance og film.
- *Reinbeitekommisjonen av 1913-1915, sett med nye øyne*. Et samarbeid mellom senteret og Samisk arkiv der vi så med lokalt blikk på kommisjonens rapporter, foto og intervjuer. Konseptet videreføres til Nord- Troms museum, utstillingssted Markedsplassen i Skibotn.
- *Håvard Larsen- et liv som duojár*. Utstilling som viser Larsen kunstnerliv gjennom 40 år. Utstillingen er en del av et større prosjekt om Larsen som vi har arbeidet mye med i 2025. Vi har dokumentert hans liv og virke, tatt inn gjenstander i samling, laget portrettvideoer og eget sted på nordligefolk for duojáren.
- Sjøbakken-huset, og så kjent som Skjit helvedes kåken var åpen for publikum sommeren 2025.

Konsserter

I 2025 arrangerte vi flere konserter med blant annet Arvas, en duo som består av den samiske joikeren Sara Marielle Gaup og den norske bassisten og sangeren Steinar Raknes.

I mars besøkte Tanya Tagaq senteret. Tagaq er fra Ikaluktutiak, Nunavut og har hele sitt liv vært en uredde og tydelig forkjemper for miljø og urfolks- og menneske rettigheter, og opptatt av å sette søkelys på postkoloniale utfordringer.

Kajsa Balto holdt konsert hos oss i november med låter fra sitt julealbum *Sámi juovllat* som har mottatt strålende kritikker.

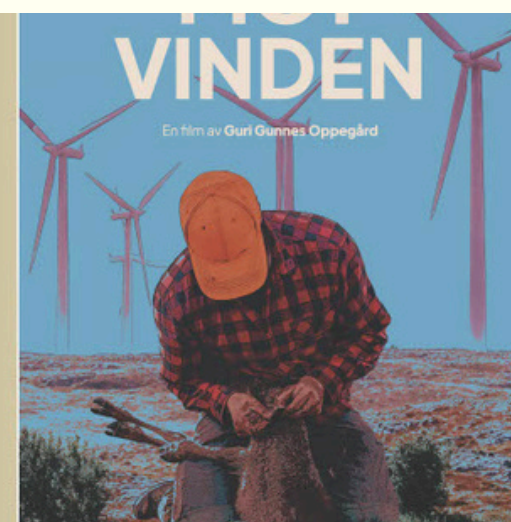
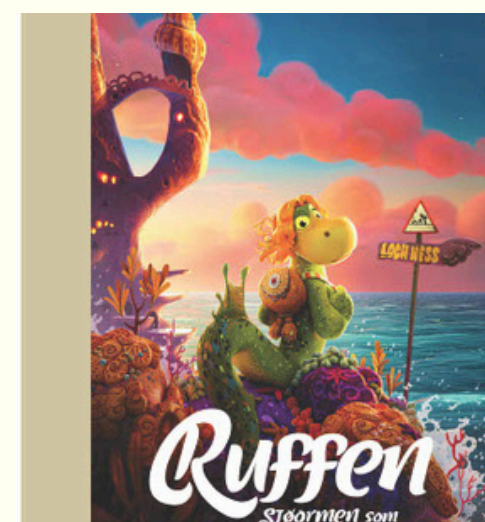
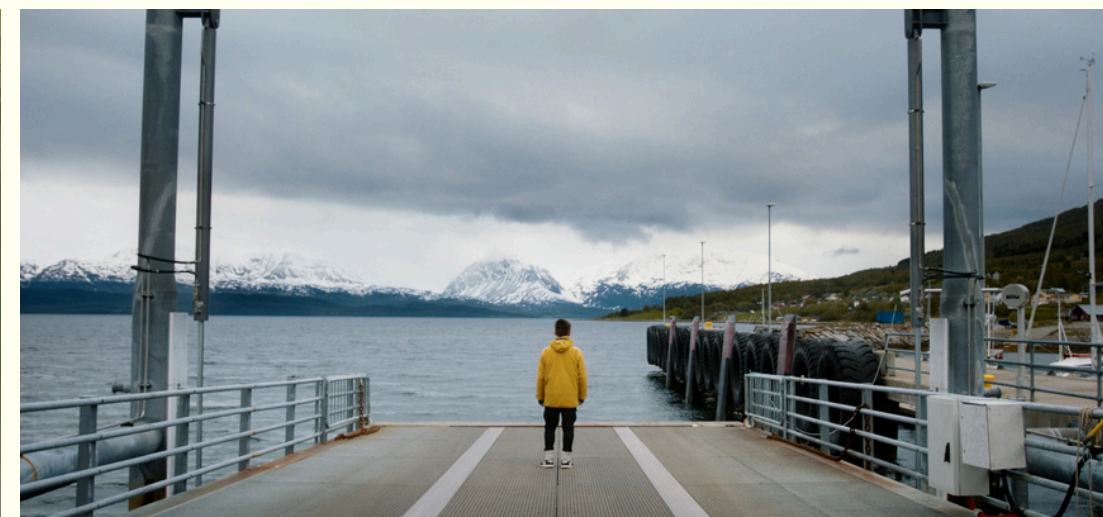
På slutten av året hadde Inge Bremnes konserten *En middels jul* en ærlig, varm og musikalsk kveld som anerkjenner at jula ikke alltid er perfekt, men som oftest blir ganske fin likevel.

Teater og forestillinger

I året som har gått har Beaiváš Sámi Našunálateáhter / Det Samiske Nasjonalteatret og Kvääniteatteri hatt forestillinger på senteret. Beaiváš har besøkt oss med *Sámi bucketlistu* - en teatralisk hyllest: til samisk populærkultur, til samiske tradisjoner, til samisk aktivisme. Og forestillingen *Lappjævel* basert på Kathrines Nedrejords research, vitnemål fra internatskoler og ikke minst samtaler med besteforeldrene.

Kvääniteatteri viste forestillingen *Sallikaa lasten tulla minun tykö // La de små barn komme til meg*, som handler om en kvinnes tilknytning og løsrivelse fra en nordlig fundamentalistisk religion. Livet innenfor, og hennes kamp om løsrivelse og kostnadene ved å stå alene utenfor. Forestillingen tar opp temaer som tro, sosial kontroll, barn, kjærlighet, svik, familieband, selvrealisering og kvinnekamp.

I 2024 gjorde vi avtale med Bygdekinoen, og viser aktuelle filmer månedlig. En barnefilm og en voksenfilm hver gang. Dette er et særlig viktig tilbud for de unge. Vi velger aktivt samiske filmer for voksne.

I oktober viste vi filmen *Rørelser*, om Korpela-bevegelsen i Nord-Sverige. En ny film som forteller om religionens makt å forføre og om fenomenet massehypnose der mennesker kan gjøre bisarre ting på grunn av gruppepress.

Vi har vist filmen *Oldemors Reise* som handler om historien til den 16 år gamle Maria Greta, som etter sykdom, død og nød i Tornedalen ga seg ut på den lange veien mot kysten i Nord-Norge. Jan Harald Tommasen har fulgt Maria Gretas etterkommere, for å forsøke å finne ut om noe av arven fra grenseområdene mellom Sverige og Finland har blitt bevart. For spørsmålet er jo hvordan man er en kven i dag? Tommasen var tilstede og fortalte om arbeidet med filmen.

Filmskaper Johannes Vang var på senteret i februar og fortalte om sitt virke og sine filmer. Vi viste tre kortfilmer; *Áhčči - Han pappa*, *Hvor ble det av ferga mi?* og *Red-shaded Green*. Vang har også laget to portrettfilmer av Håvard Larsen for oss. Disse ble vist under utstillingsåpning, er på nordligefolk.no og i utstillingen.

Foredrag

DÅG har holdt flere foredrag og presentasjoner av senteret og/eller sjøsamisk kultur og historie. Forfatter og professor Jens-Ivar Nergård har i år gitt ut boka *Forsoning med tapt tid - samisk oppgjør med urett og kolonisering*. Nergård fortalte om boka og hadde panelsamtale om Kåfjords nære historie med et sideblikk på læstadianismens og Riddu Riđđus plass i forsoningsprosessene i Kåfjord.

Reiseliv

Stor økning i reiselivet i regionen gjør at vi har skapt et tilbud tilpasset denne publikumsgruppen. Vi tilbyr en reiselivspakke med omvisning, smaksprøve av tradisjonsmat og fortellerstund i gamle. Vi får stadig besøk av reiselivarrangører, og jevn strøm av turister som finner veien til oss. Også i 2025 har DÅG deltatt på Grüne Woche, en reiselivsmesse i Berlin, som en del av norsk representasjon på det internasjonale markedet.

Skole- og studentbesøk

I løpet av året har vi hatt mange lokale og regionale skoleklasser på besøk. Det er gledelig at vi får besøk av skoler fra regionen, som kommer tilbake årlig for å lære mer om sjøsamisk kultur og historie. I forbindelse med Samenes nasjonaldag og Samisk språkuke- Giellavahkku, har tilbyr vi et variert program over flere dager, for skoler og annet publikum. Vi har utviklet et skoleopplegg tilpasset mellomtrinnet, der elevene får sy sin egen nallugoahti. Vi har også studenter på besøk. Også i 2025 hadde vi besøk av Cambridge University, der studentene hadde opplegg på senteret over to dager.

Digital formidling

Selskapet har to nettsider; www.nordligefolk.no og www.senterfornordligefolk.no. Sidene er på norsk, samisk, engelsk og noen sider er på kvensk. Vi har fått tilbakemelding fra skoler og universitet om at innholdet på nordligefolk.no brukes i undervisning.

I 2025 har vi byttet nettsideleverandør til det lokale firmaet Frifugl, og vi har oppgradert hjemmeside og Nordligefolk portalen. Vi kan nå tilby nyhetsbrev og sms-varsling for arrangementer.

Besøkende på nett og følgere på sosiale medier:

Nordligefolk.no

Antall sidevisninger: 45 235

Senter for nordlige folk

Antall sidevisninger: 19 592

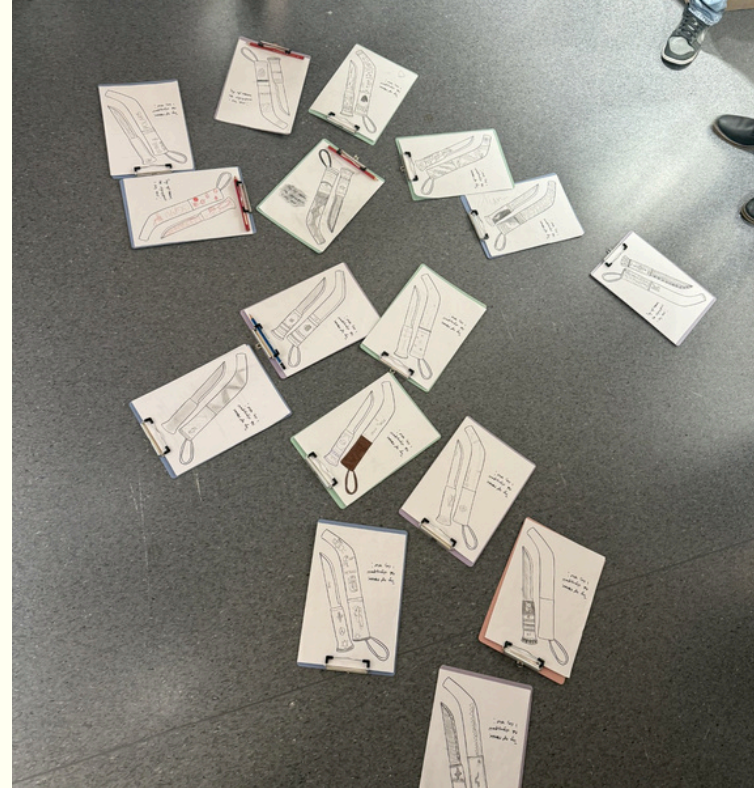
Youtube- avspillinger

2093

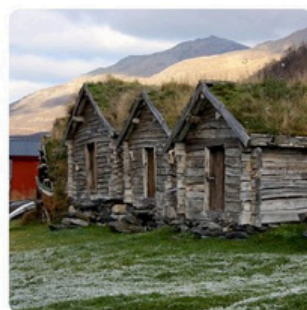
Instagram

Antall følgere: 1369

Våre arrangementer markedsføres gjennom kampanjer på Facebook, hjemmesider, Instagram, plakater, e-post og pressemeldinger. Det er også annonsert via annonser på web og papir. Digital formidling er en viktig del av senterets daglige virksomhet.

S NORDLIGE FOLK

ARKITEKTUR OG BYGGE-TRADISJONER

FORTELLINGER, SAGN

IVERK OG DUODJI

HISTORIE OG RELIGION

KUNST, MUSIKK OG LI

ed kunstneren Håvard Larsen

senter for nordlige folk

Abonner

16

Del

La

orsk tale

Abonner

10

La

Annet

I 2025 har vi bl.a. hatt besøk av barnehagepersonell fra Alta og Tromsø samt elever fra Tromsø, Besøkene innbefatter heldagsarrangement med omvisning i utstillinger, aktiviteter og servering. Oliva Nilsen var vinner av årets Buošši-pris. Prisen deles ut av Riddu Riđđu i samarbeid med Senter for nordlige folk, og gis til personer eller foreninger som har gjort en innsats for å synliggjøre sjøsamisk språk og kultur.

Sjøsamiske mattradisjoner

DÁG skal bidra til å synliggjøre, dokumentere og bevare kunnskapen om sjøsamiske mattradisjoner. Mattradisjoner er en viktig del av immateriell sjøsamisk kulturarv og inngår i en større kulturell og historisk sammenheng.

I 2025 har vi, tradisjonen tro, arrangert vårt tradisjonelle julebord og etegilde med servering av tradisjonsmat. Vi har også arbeidet i prosjektet MÁHTUT – Samisk kunnskap og praksis i grønn omstilling har som mål å fremme og bevarer tradisjonell samisk livsoppholdskompetanse, kunnskap og praksis i samiske samfunn i ulike deler av Sápmi. Sammen med elever er det laget film om *Veien til rognbollesuppe*, og læremiddel for skoler om hvordan man lager retten. MÁHTUT prosjektet har vært et meget godt samarbeid med UIT og Manndalen skole.

I tillegg har vi kontinuering servering til ulike formål gjennom året. Rognbollesuppe og tørrkjøttlapskaus er våre signaturretter.

Samlingsforvaltning

Vi har arbeidet med å lage et lite magasin for våre museumsgjenstander, som følger retningslinjer for langvarig bevaring. Gode bevaringsforhold er helt avgjørende for forsvarlig museumsdrift. Dette vil ferdigstilles 2026.

Vi har begynt arbeidet med å registrere gjenstander i databasen Primus, og arbeidet med samlingsforvaltningsplan.

På Nordnes står et åttringsnaust med tilhørende båt. Naustet er et av få bevarte i regionen i sitt slag. Eier har vært Kåfjord kommune. I 2024 skjøttet kommunen naustet til Senter for nordlige folk. Senteret har utført en tilstandsvurdering og gjort en avtale om driftsmidler med kommunen. I 2025 ble naustet klassifisert som fredet samisk kulturminne. Vi har fått tilsagn på søknad om støtte til restaurering, og starter arbeidet våren 2026.

Av kulturhistoriske bygg hadde vi også i sommer Sjøbakkenhuset åpent for publikum. Ovnen på kjøkkenet er byttet ut, og godkjent pipesystem installeres i 2026.

Gammen har blitt brukt til formidling.

Samarbeid

Senter for nordlige folk AS har ulike samarbeid internt på huset i løpet av året.

Vi har et godt samarbeid med skolene i Kåfjord, og i regionen. Vi har hatt flere felles arrangementer, noe vi er svært glade for. Dette er med på å styrke den lokale kunnskapen og den sjøsamiske kulturen, tilhørighet og identitet.

Senteret jobber godt regionalt. Vi er med i ressursgruppe for etablering av et forprosjekt som omhandler forsoningscenter i Nord-Troms. Vi samarbeider med regionsmuseene Nord-Troms og Midt-Troms museum, gjennom felles prosjekter og kunnskapsdeling.

DÅG er med i prosjektet *Dávvirat Duiskkas/ Gjenstander i Tyskland* som ble avsluttet i 2025. Prosjektet har gitt de samiske museene oversikt over samiske samlinger i tyske museer, knyttet sammen innsamlingshistorikk og gjenstandsspesifikk kunnskap, samt ledet til økt kompetanse i både tyske kulturarvsinstitusjoner og samiske museer. Vi har bl.a. deltatt på kartleggingsturer, workshops ved de samiske museene og møter. Prosjektet er nå forlenget i to år.

I 2025 har vi også deltatt i prosjektet *MÁHTUT – Samisk kunnskap og praksis i grønn omstilling*.

I prosjektet *Historie – og minneinnsamling* samler frivillige inn minner, fortellinger og historisk materiale fra bygda. Museet skal systematisere, bevare og videreformidle materialet. Vi samarbeider med Nord-Troms museum i prosjektet.

Vi er samarbeidspartner i prosjektet *Árpu – Lanka – Tråd* i regi av Nord-Troms museum,. Det skal rekonstrueres plagg fra museets tekstilsamling i samarbeid med regionale husflidslag.

Med flere av de samiske museene har vi gjennomført prosjektet *Maahtoetjehpie*, hvor vi har laget et undervisningsopplegg rundt tradisjonelt samisk håndverk.

Møtested og samlingspunkt

DÁG ønsker å være en arena og møteplass for alle. Ved å formidle og gjøre kunnskap tilgjengelig ønsker vi å bidra til økt forståelse og respekt for mangfold, identitet og historie i samfunnet.

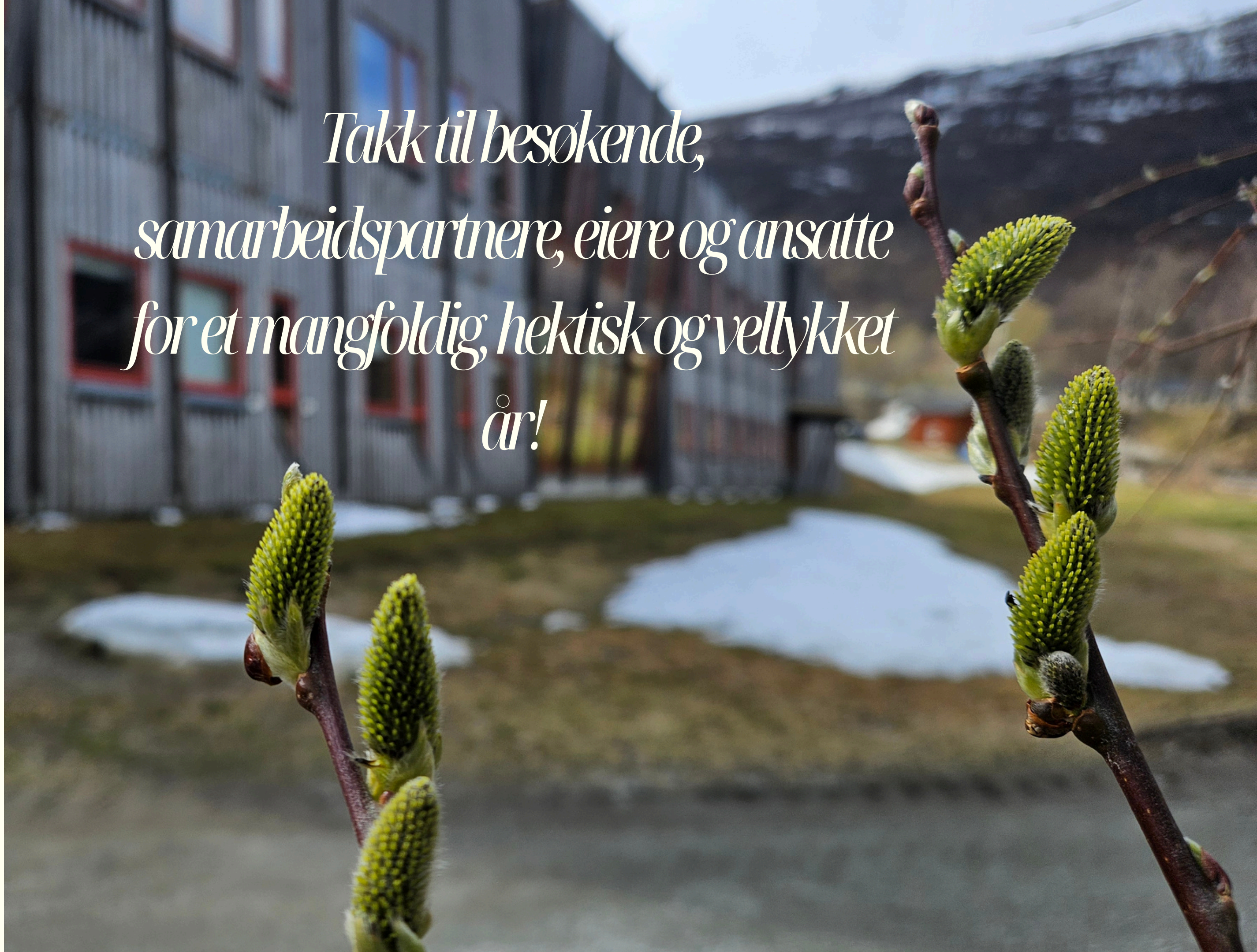
I tillegg til vår museale virksomhet leier vi ut møterom og kultursal til ulike formål, der vi ofte står for servering og tilrettelegging av arrangement. Dette er alt fra møtevirkosomhet i foreninger, kommunale og regionale møter og seminarer, bursdager, minnestunder, konfirmasjoner og annet. Vi har slike tilstelninger flere ganger i uka.

Senteret skal være tilgjengelig for alle, og i 2025 har vi laget parkeringsplass for personer med funksjonsnedsettelse.

Vår nye museumsbutikk i foajeen fungerer utmerket, og vi tar inn samiske smykker, bøker, håndverk m.m. Vi tar også inn lokalproduserte varer for salg.

I løpet av året har museumsbutikken etablert seg som et naturlig sted å handle for lokalbefolkning og gjester.

*Takk til besøkende,
samarbeidspartnere, eiere og ansatte
for et mangfoldig, hektisk og vellykket
år!*